

Parlamentul
Republicii Moldova

VO nr. 3/1-2025
03 februarie 2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Domnului Adrian BELÎI
Președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie

AMENDAMENT

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor)

(nr.334 din 19.11.2024)

În conformitate cu prevederile art.65 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, prezint următorul amendament pe marginea proiectului de lege sus-menționat:

La Art. I – Legea cu privire la patenta de întreprinzător nr. 93/1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.72-73, art. 485), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 3 se completează cu alineatul (6⁶) cu următorul cuprins:
„(6⁶) Desfășurarea de către o persoană fizică a genurilor de activitate prevăzute la poziția 2.54 din anexă se permite până la 31 decembrie 2025”.
2. Articolul 4 se completează cu alineatul (3⁴) cu următorul cuprins:
„(3²) La cererea de eliberare a patentei pentru desfășurarea activității prevăzute la poziția 2.54 din anexă, solicitantul anexează cazierul judiciar și cel contravențional, fișă medicală individuală cu rezultatele examenelor medicale și cele de laborator în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății; certificatul privind capacitatea psihică de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, conform Formularului nr. 091/e.”

Art. II.

- (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
- (2) În termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi, Guvernul va completa Anexa Nr. 1 Legea cu privire la patenta de întreprinzător nr. 93/1998, după cum urmează:

La anexă se introduce următoarea poziție:

- 2.54. Servicii de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice	200	150	100
--	-----	-----	-----

Argumentare:

Republica Moldova se confruntă cu o creștere continuă a numărului de persoane vârstnice, ceea ce pune o presiune tot mai mare asupra sistemului de asistență socială. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică privind situația vârstnicilor, ponderea persoanelor în vârstă de peste 60 ani este în continuă creștere. În ultimii cinci ani se constată creșterea ponderii vârstnicilor din grupa de vârstă 70-74 de ani în total vârstnici – cu 6,0 puncte procentuale (de la 16,3%, la începutul anului 2020, până la 22,3% la începutul anului 2024). Totodată, în societatea din țară persistă un deficit semnificativ de servicii personalizate pentru îngrijirea la domiciliu a persoanelor vârstnice întrucât cadrul normativ existent nu permite o abordare flexibilă și eficientă a acestor nevoie specifice.

Spre exemplu Italia, serviciul de îngrijire la domiciliu a persoanelor este reglementat de mai multe legi și norme, iar scopul principal este de a oferi sprijin persoanelor în vârstă care nu mai pot avea grijă de ele însele, dar care doresc să rămână în propriile lor locuințe. Aceste servicii includ ajutor în activitățile de zi cu zi, îngrijire personală, asistență medicală ușoară și sprijin în menținerea unei vieți cât mai independente posibil.

1. Tipuri de îngrijire oferite

Îngrijire personală: includ ajutor cu igiena personală, îmbrăcatul, igiena alimentară etc.

Asistență medicală: unele persoane vârstnice pot necesita îngrijire medicală de la un specialist, de exemplu pentru administrarea medicamentelor sau monitorizarea stării de sănătate.

Companie: unele persoane vârstnice se simt izolate și au nevoie de companie pentru a preveni singurătatea.

Munci gospodărești: cum ar fi gătitul, curățenia, cumpărăturile etc.

2. Badantele

Badantele (îngrijitoare de persoane vârstnice) sunt cel mai frecvent utilizate pentru a oferi acest tip de îngrijire la domiciliu. Acestea sunt angajate prin intermediul unui contract de muncă, iar în general, lucrează fie în schimburi de 24 de ore, fie pe parcursul unei zile de lucru. În mod oficial, ele trebuie să aibă un contract de muncă și să fie declarate la autoritățile fiscale și sociale italiene (INPS). Munca lor este reglementată de un CCNL (Contratto Collettivo Nazionale di Lavoro) pentru sectorul de îngrijire.

Reglementarea legală a serviciilor de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice este importantă nu doar pentru protecția celor îngrijiți, dar și pentru asigurarea unui cadru corect pentru toți cei implicați, inclusiv pentru îngrijitorii.

Introducerea patentelor pentru servicii de îngrijire a copiilor (conform anexei la Legea 93/1998 privind patenta de întreprinzător) a demonstrat că astfel de inițiative pot avea un impact pozitiv. Evitarea achitării muncii în plic în scopul asigurării unui mediu sigur pentru beneficiari ai serviciului dar și oferirea oportunităților de asigurare medicală și socială pentru îngrijitor/îngrijitoare este posibilă doar prin impunerea unui regim fiscal simplu, accesibil și atractiv.

Serviciul de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice în Italia este reglementat de mai multe legi și norme, iar scopul principal este de a oferi sprijin persoanelor în vârstă care nu mai pot avea grijă de ele însele, dar care doresc să rămână în propriile lor locuințe. Aceste servicii includ ajutor în activitățile de zi cu zi, îngrijire personală, asistență medicală ușoară și sprijin în menținerea unei vieți cât mai independente posibil.

Este esențial ca serviciile de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice să fie reglementate legal, iar îngrijitorii la domiciliu să contribuie la stat și să fie asigurate din mai multe motive importante:

1. Protecția persoanelor vârstnice

Vârstnicii care beneficiază de îngrijire la domiciliu sunt adesea vulnerabili din punct de vedere fizic și mental. Fără reglementări clare, există riscul ca aceștia să fie expuși la abuzuri, neglijență sau îngrijire de proastă calitate. Reglementarea serviciilor asigură că îngrijitorii respectă standarde de formare și competență, protejându-i astfel pe beneficiari.

2. Condiții de muncă și securitate pentru îngrijitorii la domiciliu

Reglementările care impun ca îngrijitorii la domiciliu să fie asigurate și să plătească taxe contribuie la îmbunătățirea condițiilor lor de muncă. Acestea ar avea dreptul la asigurări de sănătate, pensie și alte beneficii sociale, ceea ce le garantează o protecție financiară în caz de accident, boală sau pensionare. De asemenea, ar încuraja profesioniștii din domeniu să aibă o formare corespunzătoare și să ofere servicii de calitate.

3. Profesionalizarea sectorului

Reglementarea legală ar ajuta la transformarea îngrijirii la domiciliu într-un sector mai profesionist. Prin impunerea unor standarde și obligații fiscale și de asigurare, se asigură că îngrijitorii au o pregătire adecvată și sunt motivați să îndeplinească cerințele legale și etice ale profesiei lor. Acest lucru îmbunătățește calitatea serviciilor oferite persoanelor vârstnice.

4. Creșterea transparenței și încrederea familiilor

Atunci când îngrijitorii la domiciliu sunt angajați legal, cu toate taxele și asigurările plătite, familiile beneficiare au mai multă încredere că îngrijitorii respectă standardele legale și etice. Acest lucru reduce riscul de conflicte sau de înșelăciune și le oferă un sentiment de siguranță în ceea ce privește îngrijirea oferită celor dragi.

5. Evitarea muncii nedeclarate

Fără reglementări, sectorul îngrijirii la domiciliu poate funcționa într-un mod informal, ceea ce duce la exploatarea muncitorilor și la lipsa unui cadru legal care să protejeze drepturile acestora. Introducerea patentelor pentru servicii de îngrijire pentru persoane vârstnice va face ca acest sector să fie transparent și corect, protejându-i atât pe angajați, cât și pe angajatori.

6. Acces la beneficii sociale și educație continuă

Când îngrijitorii sunt asigurate și plătesc contribuții sociale, ele pot beneficia de formare continuă și de educație profesională, îmbunătățindu-și competențele și adaptându-se la noile cerințe din domeniu. Acestea pot participa la cursuri pentru a învăța metodele corecte de îngrijire a vârstnicilor și pentru a răspunde mai bine nevoilor lor.

7. Beneficii pentru sistemul de sănătate și stat

Impunerea de contribuții și asigurări pentru îngrijitorii asigură și un sprijin financiar pentru stat, care poate să investească mai mult în serviciile sociale și de sănătate. Aceasta contribuie, de asemenea, la formalizarea muncii, crescând numărul persoanelor plătitoare de taxe și contribuții sociale, ceea ce sprijină economia și sistemul de asigurări sociale.

În concluzie:

Reglementarea legală a serviciilor de îngrijire la domiciliu și obligația ca îngrijitorii să plătească taxe și să fie asigurate nu doar că protejează persoanele vârstnice, dar și asigură un cadru echitabil și profesionist pentru îngrijitori. Aceste măsuri garantează drepturile și bunăstarea ambelor părți implicate, contribuind la un sistem mai sigur și mai eficient de îngrijire a vârstnicilor.

Cu respect,

Vladimir ODNOSTALCO

Deputat în Parlament

